

Total No. of Printed Pages—7

3 SEM TDC SOCN (CBCS) DSC 3

2023

(Nov/Dec)

SOCIOLOGY

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-3

(**Sociological Theories**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 8 = 8$
Choose the correct answer from the following :

(a) ৱেবাৰে সামাজিক ক্ৰিয়াক কেইটা ভাগত ভগাইছিল?
How many types of social actions were divided by Weber?

(i) তিনিটা
Three

(ii) চাৰিটা
Four

24P/311

(Turn Over)

19 DEC 2023

(2)

(iii) পাঁচটা
Five

(iv) ছয়টা
Six

(b) আগষ্ট ক'টৰ বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভঙ্গীক জনা যায়
The scientific view developed by
Auguste Comte is known as

(i) দাৰ্শনিক বিজ্ঞান নামে
philosophical science

(ii) প্ৰত্যক্ষবাদী দৰ্শন নামে
positive philosophy

(iii) বৈজ্ঞানিক দৰ্শন নামে
scientific philosophy

(iv) ৰাজনৈতিক দৰ্শন নামে
political philosophy

(c) ইমাইল দুৰখেইমৰ মতে প্ৰাচীন সমাজৰ বৈশিষ্ট্য হ'ল
According to Emile Durkheim, primitive
societies are characterized by

(i) যান্ত্ৰিক সংহতি
mechanical solidarity

(ii) জৈৱিক সংহতি
organic solidarity

(iii) নামমাত্ৰ সংহতি
nominal solidarity

(iv) মনোভাবমূলক সংহতি
attitudinal solidarity

(3)

(d) 'এলিমেন্টাৰী ফৰ্মচ অফ ৰিলিজিয়াছ লাইফ' নামৰ
গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

Who wrote the book, *Elementary Forms
of Religious Life*?

(i) মাৰ্টিন
Merton

(ii) ৱেবাৰ
Weber

(iii) দুৰখেইম
Durkheim

(iv) এজনো নহয়
None of them

(e) শ্ৰমিকসকলে নিজৰ শ্ৰমশক্তি মজুৰীৰ বিনিময়ত বিক্রী
কৰা পদ্ধতিক জনা যায়

A system in which the workers sell their
labour power for wage is known as

(i) সমাজবাদ হিচাপে
socialism

(ii) পুঁজিবাদ হিচাপে
capitalism

(iii) সামন্তবাদ হিচাপে
feudalism

(iv) সাম্যবাদ হিচাপে
communism

- (f) তলৰ কোন গৰাকীয়ে উক্তিটো আগবঢ়াইছে—
Who among the following said that—
“Sociology is the science of understanding the meaning of social action.”?
- (i) আগষ্ট ক'ট
Auguste Comte
- (ii) হাৰ্বাৰ্ট স্পেনচাৰ
Herbert Spencer
- (iii) ইমাইল দুৰখেইম
Emile Durkheim
- (iv) মেক্স বেবাৰ
Max Weber

- (g) তলৰ কোনজন সমাজতত্ত্ববিদে 'বিকাশৰ ত্ৰিষ্টৰীয় বিধি'টো আগবঢ়াইছে?
Who among the following sociologists developed the 'law of three stages of development'?
- (i) চেইণ্ট চাইমন
Saint Simon
- (ii) আগষ্ট ক'ট
Auguste Comte
- (iii) হাৰ্বাৰ্ট স্পেনচাৰ
Herbert Spencer
- (iv) কাৰ্ল মাৰ্ক্স
Karl Marx

- (h) *Das Kapital* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক হ'ল
The author of the book, *Das Kapital* is
- (i) জৰ্জ চিমেল
Georg Simmel
- (ii) মেক্স বেবাৰ
Max Weber
- (iii) ইমাইল দুৰখেইম
Emile Durkheim
- (iv) কাৰ্ল মাৰ্ক্স
Karl Marx

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত লিখা (প্ৰতিটো ১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16
- Write on any *four* of the following (**within 150 words** each) :
- (a) কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ধাৰণা
Karl Marx's concept of class struggle
- (b) আদৰ্শ আৰ্হি (মেক্স বেবাৰ)
Ideal type (Max Weber)
- (c) আত্মহত্যাৰ ওপৰত দুৰখেইমৰ ধাৰণা
Durkheim's concept of suicide
- (d) কৰ্তৃত্ব (মেক্স বেবাৰ)
Authority (Max Weber)

- (e) সামাজিক সংহতি (ইমাইল দুৰখেইম)
Social solidarity (Emile Durkheim)
- (f) সামাজিক স্থায়িত্ব আৰু সামাজিক গতিশীলতা
(আগষ্ট ক'ট)
Social statics and Social dynamics
(Auguste Comte)

3. তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০টা শব্দৰ
ভিতৰত) : 14×4=56
Answer any *four* of the following questions
(**within 500 words** each) :

- (a) প্ৰত্যক্ষবাদ বুলিলে কি বুজা? আগষ্ট ক'টে আগবঢ়োৱা
প্ৰত্যক্ষবাদৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।
What do you mean by Positivism?
Discuss the concept of positivism by
Auguste Comte.
- (b) কাৰ্ল মাৰ্ছে ঐতিহাসিক বস্তুবাদৰ সংজ্ঞা কেনেদৰে
কৰিছে? কাৰ্ল মাৰ্ছৰ ইতিহাসৰ বস্তুবাদী ধাৰণাৰ ওপৰত
এটি চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা।
How did Karl Marx define historical
materialism? Discuss briefly the
concept of historical materialism of Karl
Marx.
- (c) সামাজিক ক্ৰিয়া কি? মেক্স ৱেবাৰৰ সামাজিক ক্ৰিয়া
তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।
What is social action? Discuss Max
Weber's theory of social action.

- (d) ইমাইল দুৰখেইমৰ 'সামাজিক তথ্য' তত্ত্বটোৰ ওপৰত এক
সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।
Critically discuss the theory of 'social
fact' as given by Emile Durkheim.
- (e) সমাজতত্ত্বলৈ আগষ্ট ক'টৰ অৱদান সম্পৰ্কে চমু
আলোচনা আগবঢ়োৱা।
Give a brief discussion on Auguste
Comte's contribution to sociology.
- (f) ইমাইল দুৰখেইমৰ 'শ্ৰমবিভাজন' তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
Evaluate Emile Durkheim's theory of
'division of labour'.

***